

Turkiston

1925-yildan chiqqan boshlagan

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashining nashri

www.turkiston.uz

2015-yil 7-mart, shanba № 19 (15865)

ЎЗБЕКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИГА БАЙРАМ ТАБРИГИ

Мунис ва муҳтарама она-хонлар!

Қадрли опа-сингиллар, дилбар кизларим!

Барчамиз орзиқиб кутадиган, табиат чирой очиб бораётган мана шу илк баҳор кунларида, айна шу шукуҳли айёмда сиз, азиз қадрдонларимни, сизларнинг тимсолингизда бутун Ўзбекистон хотин-қизларини 8 март байрами билан самимий муборакбод этиш менга катта қувонч бағишлайди.

Биз ҳаётимизда турли-туман саналарни байрам сифатида кенг нишонлаймиз. Шулар қаторида кўнгилларимизга гўзаллик ва хурсандчилик, файзу тароват олиб келадиган 8 март байрами алоҳида ўрин тутати. Бу байрам агарки ҳаётимизда бўлмаса, ана шундай байрамни албатта таъсис этиш керак бўларди.

Нега деганда, айна шу кунларда Яратганнинг буюк мўъжизаси бўлмиш сиз, муҳтарама аёлларнинг шаънига юрак-юрагимизда, қалбимиз тўрида бўлган энг самимий, энг олижаноб сўзларни, ҳурмат ва эҳтиром, меҳр-оқибат, севги ва садоқат туйғуларини изҳор этиш учун яна бир имконият туғилади ва барчамиз мана шу имкониятдан фойдаланишга шошиламиз.

Ҳеч кимга сир эмас, аёл зоти ҳақида, унинг қандай тенгсиз латофат ва нафосат соҳибаси экани, эзгулик ва фидойилик рамзи, хонадонларимизнинг файзу фариштаси экани ҳақида тарихимизда не-не улуғ мутафаккирлар, шоир ва алломалар қанча-қанча дил сўзларини баён этганлар.

Бу ҳақда гапирганда, аввало, буюк Алишер Навоий бобомизнинг “Жаннат оналарнинг оёғи остидадир” деган мазмундаги ҳикматли сўзларини яна бир бор эслаймиз ва меҳрибон, муқаддас Она сиймоси олдида барчамиз бош эгиб таъзим қиламиз.

Мана шу байрам кунларида ҳар қайси оила, ҳар қайси хонадонда қадрли опа-сингилларимизни эъзозлаш, уларни улуғлаш учун энг гўзал ва олижаноб таърифларни келтиришга интиламиз. Шу ўринда мен аёлларимиз шунга ишониларини истардимки, айна мана шу 8 март байрами келиши билан биз ҳаммамиз шоир бўлиб кетишга тайёрмиз. Албатта, шоирга айлланиш жуда қийин, лекин мен юртимизнинг барча мард ўғлонлари номидан аввало сиз, азизларга юксак ҳурмат ва эҳтиром билдириб, қалбларингизда неки эзгу ниятлар, орзу-интилишлар бўлса, уларнинг барча-барчаси албатта ижобат бўлишини, рўёбга чиқишини чин юракдан тиламан.

Бугун биз энг самимий дил сўзларимизни сиз, азизларга йўллар эканмиз, таъкидлаш жоизки, биз муҳтарама оналаримиз, опа-сингилларимизни, умр йўлдошларимизни ҳамма вақт ҳам ҳурмат қилиб келганмиз, лекин уларнинг биз учун нақадар қадр-қимматли, жондан азиз ва меҳрибон эканини англаш, уларни ҳар томонлама эъзозлаш мустақиллик йилларида янги босқичга кўтарилди.

(Давоми 3-саҳифада)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОИ

ЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ БИЛАН ТАҚДИРЛАШ ТЎҒРИСИДА

Юртимизда мўтабар аёл зотига муносиб ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш, уларнинг ижтимоий ҳаётимиздаги ўрни ва нуфузини ошириш, баркамол хотин-қизлар авлодини вояга етказиш, иқтидорли ёшларни рағбатлантириш мақсадида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1999 йил 10 июндаги «Зулфия номидаги Давлат мукофоти ни таъсис этиш бўйича тақлифларни қўллаб-қувватлаш тўғрисида»ги Фармони мувофиқ қабул қилинган Низомга асосан:

1. Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси ҳузуридаги Зулфия номидаги Давлат мукофоти комиссиясининг аъло хулқи, ноёб истеъдоди, зукколиги, ташаббускорлиги, ўқишдаги муваффақиятлари ҳамда адабиёт, маданият, санъат, таълим ва спорт соҳаларида-

ги алоҳида ютуқлари учун Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрининг иқтидорли қизларини Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирлаш тўғрисидаги тақлифлари иловадаги рўйхатга мувофиқ маъқуллансин.

2. Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланганларга 8 март — Халқаро хотин-қизлар байрамига бағишлаб ўтказиладиган тантаналарда совриндорлик дипломлари ва кўрак нишонлари топширилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Зулфия номидаги Давлат мукофоти

совриндорларининг ҳар бирига энг кам ойлик иш ҳақининг 50 баравари миқдорида пул мукофоти берилишини таъминласин.

4. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси ҳамда Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигига Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибаларининг ибратли фаолияти, уларнинг ноёб истеъдоди ва эришган ютуқларини кенг ёритиб бориш тавсия этилсин.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Э.Баситханова зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Тошкент шаҳри, 2015 йил 3 март

И.КАРИМОВ

2-, 3-саҳифаларга қаранг

АКТИНГ ЯНГИ АВЛОДИ — ЎЗБЕКИСТОНДА

Тошкент — Бухоро шаҳарлари ўртасида секундига 100 гигабит маълумот узатиш салоҳиятига эга DWDM алоқа тармоғи ишга туширилди. У Марказий Осиёда ягона бўлиб, тезлиги аънавий телекоммуникация тизимларига қараганда ўн мартаба юқоридир.

Yuksalish

Инновацион лойиҳа «Ўзбектелеком» акциядорлик компанияси ва Япониянинг NEC корпорацияси ҳамкорлигида амалга оширилди. Икки шаҳар ва улар ораллигидаги ҳудудлар бўйлаб ётқизилган замонавий турдаги кенг полосали, оптик толали алоқа кабеллари

магистрал маълумот алмашиш тармоқларининг ўтказувчанлик даражасини бир неча баробарга оширади. Бу эса аҳолига юқори тезликдаги интернетдан фойдаланиш имконини беради.

Таъкидлаш керак, мамлакатимизда жорий этилган DWDM тизи-

ми энг илғор технологияларга асосланган. Унинг ёрдамида видео телефония, интернет ва рақамли телевидение каби замонавий хизмат турларини кенг йўлга қўйиш мумкин.

Наргиза БАҲОДИРОВА

6 | Тафаккур чархи

7 | Назокат ва шижоат эгалари

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 3 мартдаги ПҚ-2307-сон Қарорига илова

ЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ БИЛАН ТАҚДИРЛАНГАНЛАР РЎЙХАТИ

**Базарбаева Шахзада
Аллияр қизи**

**Абдуллаева Гўзалой
Адхамжон қизи**

**Исматова Ситорабону
Фарход қизи**

**Шавкатова Лазиза
Шерзод қизи**

Базарбаева Шахзада Аллияр қизи — Қорақалпоқ давлат университети қошидаги академик лицейнинг 2-босқич ўқувчиси

Абдуллаева Гўзалой Адхамжон қизи — Андижон давлат университети қошидаги 2-академик лицейнинг 2-босқич ўқувчиси

Исматова Ситорабону Фарход қизи — Бухоро шаҳридаги 39-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг 9-синф ўқувчиси

Шавкатова Лазиза Шерзод қизи — Жиззах давлат педагогика институти қошидаги «Сайилжой» академик лицейининг 2-босқич ўқувчиси

Раҳмонова Гўзал Баҳриддин қизи — Қашқадарё вилояти Чироқчи спорт-педагогика коллежининг 3-босқич ўқувчиси

Жуманова Ирода Шокиржон қизи — Навоий вилояти Учқудуқ кончилик касб-хунара коллежининг 2-босқич ўқувчиси

Ходжаева Кумушхон Сайдулло қизи — Наманган олимпия захиралари коллежининг 2-босқич ўқувчиси

**Раҳмонова Гўзал
Баҳриддин қизи**

**Жуманова Ирода
Шокиржон қизи**

**Ходжаева Кумушхон
Сайдулло қизи**

**Иргашева Рухшона
Зокиржоновна**

**Юсуфова Мадина
Олимбек қизи**

**Сайфиддинова Манзура
Икромиддин қизи**

**Абдуллаева Умида
Алишер қизи**

**Сайдхўжаева Сарвинозхон
Собирхўжа қизи**

**Раҳимова Ширин
Баҳрам қизи**

**Маратова Чаросхон
Улуғбек қизи**

Иргашева Рухшона Зокиржоновна — Самарқанд педагогика коллежининг 2-босқич ўқувчиси

Юсуфова Мадина Олимбек қизи — Гулистон давлат университети қошидаги Янгиер академик лицейининг 3-босқич ўқувчиси

Сайфиддинова Манзура Икромиддин қизи — Термиз давлат университети қошидаги Сароисиё академик лицейининг 2-босқич ўқувчиси

Абдуллаева Умида Алишер қизи — Тошкент вилояти Чирчиқ олимпия захиралари коллежининг 3-босқич ўқувчиси

Сайдхўжаева Сарвинозхон Собирхўжа қизи — Фарғона олимпия захиралари коллежининг 3-босқич ўқувчиси

Раҳимова Ширин Баҳрам қизи — Хоразм вилояти Гурлан туманидаги 5-умумий ўрта таълим мактабининг 8-синф ўқувчиси

Маратова Чаросхон Улуғбек қизи — Тошкент шаҳри Юнусобод туманидаги 260-умумий ўрта таълим мактабининг 8-синф ўқувчиси

8-mart — Xalqaro xotin-qizlar kuni

ВАТАНДЕК МУҚАДДАС, БАҲОРДЕК ГЎЗАЛ

“Туркистон” саройида 8 март — Халқаро хотин-қизлар куни муносабати билан тантанали тадбир бўлиб ўтди

Мамлакатимизда аёлни улуғлаш, унга хурмат-эҳтиром кўрсатиш, муносиб ҳаёт шароитини яратиш, оғирини енгил қилиш давлат сиёсатининг муҳим йўналишларидан бирига айланган. Зеро, жамият ҳаётининг турли жаҳдаларини раванқ топтириш, Ватанимизнинг жаҳон ҳамжамиятидаги обрў-эътиборини юксалтириш, ёшларни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида камол топтиришда хотин-қизларнинг муносиб ҳиссаси бор.

Турли соҳаларда самарали меҳнат қилаётган хотин-қизлар 6 март куни Тошкентдаги хурриятимиз, порлоқ истиқболимиз ва эзгу ниятларимиз рамзи бўлган Мустақиллик ва эзгулик монументи пойига гуллар қўйди. Академик В.Воҳидов номидаги Республика ихтисос-

лаштирилган жарроҳлик марказининг кардиохирургия мажмуаси, Бадий гимнастика бўйича болалар-ўсмирлар ихтисослаштирилган Республика олимпия захираси спорт мактаби, Тошкент шаҳрининг Олмазор туманидаги “Хончорбоғ” маҳалла фуқаролар йиғинидаги аёллар

маслаҳат маркази фаолияти мисолида мамлакатимизда хотин-қизлар саломатлигини муҳофазалаш, қизларни жисмоний тарбия ва спортга кенг жалб этиш, болалар спортини ривожлантириш, хотин-қизларга ғам-хўрлик ва эътибор кўрсатиш борасидаги эзгу ишлар билан атрофлича танишди.

“Туркистон” саройида шу куни Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган тантанали тадбир бўлиб ўтди. Унда сенаторлар, депутатлар, ижтимоий-иқтисодий, илм-фан, маданий-маърифий соҳаларда меҳнат

қилаётган фидойи аёллар, хотин-қизлар кўмиталари фаоллари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар, турли вазирлик ва идоралар, жамоат ташкилотлари вакиллари, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорлари иштирок этди.

Тантанали йиғилишни Тошкент шаҳар ҳокими Р.Усмонов очди.

Президентимиз Ислам Каримовнинг Ўзбекистон хотин-қизларига байрам табригини Президентнинг Давлат маслаҳат-

чиси Х.Султонов ўқиб эшиттирди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Республика Хотин-қизлар кўмитаси раиси Э.Боситхонова ва бошқалар истиқлол йилларида мамлакатимизни модернизациялаш, кучли фуқаролик жамияти барпо этиш борасидаги эзгу саъй-ҳаракатларда хотин-қизлар иштирокини кенгайтириш, уларнинг оила ва жамиятдаги мавқеини оширишга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлади.

(Давоми 3-саҳифада)

ЎЗБЕКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИГА БАЙРАМ ТАБРИГИ

(Давоми, бошланиши
1-саҳифада)

Бундай қарашнинг сабаблари ҳақида гапирадиган бўлсак, айтиш керакки, мустақилликка эришганимиздан кейин бизнинг оилага, аёл зотига, умуман ҳаётга бўлган муносабатимиз бутунлай ўзгариб, тобора юксалиб бормоқда, ҳаётимизнинг маъно-мазмунига, асосий мақсадига айланмоқда.

Бу эса биз учун жуда муҳим бўлган бир фикрни, яъни “Ким эдигу ким бўлди?”, деган ҳақиқатни яна бир бор тасдиқлаб бермоқда.

Барчамизга аёнки, дунёда давлат ва жамиятнинг нуфузи, демократик тафаккури, маданий даражасини кўрсатадиган мезонлар кўп. Лекин ҳар қайси миллат ва халқнинг маънавий камолотини гўёки ойнадек акс эттирадиган шундай бир мезон борки, у ҳам бўлса, жамиятнинг хотин-қизларга бўлган муносабати, ҳурмати билан белгиланади.

Шу нуқтаи назардан қараганда, аёлларни улуғлаб, ардоқлаб, бошига кўтариб яшайдиган халқ ўзининг юксак маданияти ва олижаноб қадриятларини амалда намойиш қиладиган халқ сифатида жаҳонда обрў-эътибор қозонади.

Униб-ўсиб келаётган болаларимизни, ёш авлодимизни мана шу руҳда тарбиялаб вояга етказсак, шак-шубҳасиз, ҳеч қачон кам бўлмаймиз.

Шу маънода, айнан истиқлол даврида биз кўп нарсаларни худдики қайтадан кашф этгандек бўлмоқдамиз. Аёл гўзал бўлса — олам гўзал, аёл бахтли бўлса — оила, бутун жамият бахтли бўлади, деган қараш онгу шууримизга чуқур кириб бораётгани ва бизнинг ҳаётимиз фалсафамизга айланаётганини ҳар томонлама англаб етмоқдамиз.

Шулар ҳақида гапирар эканмиз, аёлларимиз хонадонларимизда, маҳаллаларимизда, бутун юртимизда ҳар доим ўзаро ҳурмат ва ҳамжихатлик, меҳр-оқибат муҳитининг, таъбир жоиз бўлса, ҳаёт ўчоғининг энг кучли посбони бўлиб келган ва бугун ҳам ана шундай фазилатлари билан инсонни инсон, оилани оила қилиб келмоқда, десак, ҳеч қандай хато бўлмайди.

Хурматли дўстлар!

Биз ўтган даврда мамлакатимизда эркин ва фаровон, демократик ҳаёт куриш йўлида хотин-қизларнинг жамиятдаги ўрни ва нуфузини юксалтириш, уларнинг ҳақ-ҳуқуқлари, қонуний манфаатларини таъминлаш, қобилият ва имкониятларини рўёбга чиқариш, бир сўз билан айтганда, аёлларни жамиятимизнинг тенг ҳуқуқли, фаол ва бунёдкор аъзосига айлантириш борасида қандай улкан ишларни амалга ошириб келаётганимиз ҳақида албатта барчангиз яхши хабардорсиз.

Бу ҳақда узоқ гапирмасдан, биргина ўтган йилнинг ўзиде “Соғлом бола йили” дастури бўйича қилган ишларимизга қисқача тўхталадиган бўлсак, аввало, 13 миллион 600 минг-

дан зиёд аёллар ва болалар тиббий кўрикдан ўтказилиб, бунинг натижасида 2 миллион 800 минг аёл ва 2 миллион 500 минг бола соғломлаштирилганини алоҳида таъкидлаш зарур.

Шу билан бирга, ёш оилаларга уй-жой сотиб олиш, истеъмол товарларини харид қилиш учун қарийб 215 миллиард сўмлик имтиёзли ипотека кредитлари ва 57 миллиард сўмлик фоизсиз қарз маблағлари ажратилгани, спортчи қизларимиз учун 6 миллиард сўмлик спорт кийимлари бепул берилгани ҳам, ўйлайманки, аёлларимизга кўрсатилаётган ғамхўрликнинг яна бир амалий намунаси бўлди.

Мухтасар айтганда, биргина “Соғлом бола йили” Давлат дастурини амалга ошириш учун барча манбалар ҳисобидан 4 триллион 795 миллиард сўм ва 260 миллион АҚШ долларидан зиёд маблағ сарфланганининг ўзи, ҳеч шубҳасиз, бу борадаги фаолиятимизнинг кўлами ва миқёси нақадар улкан эканидан далолат беради.

Айни пайтда юртимизда хотин-қизларнинг сиёсий ва ҳуқуқий савияси, ижтимоий фаоллиги тобора юксалиб бораётганини давлат ва жамият бошқарувининг барча бўғинларида, суд-ҳуқуқ тизимида, нодавлат ташкилотлар, ижтимоий тузилмалар фаолиятида, умуман, ҳаётимизнинг барча соҳа ва тармоқларида яққол кузатиш мумкин.

Бу ҳақда гапирганда, Олий Мажлис Сенати аъзоларининг 17 фоизини, Қонунчилик палатаси депутатларининг 16 фоизини аёллар ташкил этаётгани, шунингдек, халқ депутатлари вилоят, шаҳар ва туман Кенгашиларида юзлаб опа-сингилларимиз фаол иш олиб бораётганини қайд этиш ўринлидир.

Бугунги кунда хотин-қизлар ўзининг билим ва тажрибаси, профессионал малакаси ва маҳорати ҳисобидан кўпгина жабҳаларда етакчи мавқеаларни эгаллаб келмоқда. Ҳаётимизда тобора катта ўрин олаётган фермерлик ҳаракати, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, юқори технологияларга асосланган замонавий тармоқлар, илму фан, тиббиёт, таълим-тарбия, маданият ва санъат каби ўнлаб муҳим соҳа ва тармоқлар ривожини аёлларнинг иштирокисиз тасаввур этиб бўлмайди.

Шу ўринда ҳаётда кўп бора ўз исботини топган бир фикрга эътиборингизни қаратишни истардим.

Фақат соғлом онадан соғлом фарзанд туғилади. Фақат ақлзаковатли, маърифатли оналаргина комил инсонларни тарбиялашга қодир бўлади.

Ана шу ҳақиқатни чуқур англаган ҳолда, мамлакатимизда хотин-қизларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш, оила, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, жисмоний ва маънавий жиҳатдан етук ёш авлодни вояга етказишга қаратилган, узоқни ўйлаб, пухта ишлаб чиқилган ва ҳаётга изчил жорий этилаётган умуммиллий дастурларимиз бу-

гунги кунда ўзининг улкан самарасини бераётгани барчамизга ғурур ва ифтихор бағишлайди.

Бу ҳақда узоқ гапириш, кўп-кўп мисолларни олиб келиш мумкин, лекин мен фақатгина баъзи бир рақамларга тўхталиб ўтмоқчиман.

Кейинги уч йил мобайнида мамлакатимиздаги умумтаълим мактаблари, академик лицей ва касб-хунар коллежлари ўқувчилари, олий ўқув юртлири талабалари жаҳон миқёсида ўтказилган нуфузли фан олимпиадаларида ғолиб бўлиб, жами 110 та медални кўлга киритган бўлса, уларнинг 44 таси қизларимиз ҳиссасига тўғри келади.

Эки санъат ва мусиқа соҳасида дунёнинг Париж, Рим, Берлин, Токио, Москва, Прага, Қоҳира, Сеул, Деҳли каби йirik маданият марказларида бўлиб ўтган халқаро кўрик-танловларда 530дан зиёд ўқувчи ва талабаларимиз ғолибликка эришгани ва уларнинг 240 нафарга яқини қиз болалар эканини мамнуният билан таъкидлаш ўринлидир.

Кейинги уч йилда 1 минг 850дан зиёд истеъдодли спортчи ёшларимиз халқаро мусобақаларда зафар қозонган бўлса, уларнинг 620 нафарга яқини айнан қизларимиз экани албатта ҳаммамизни қувонтиради.

Барчамизнинг суянчимиз ва таянчимиз бўлган фарзандларимизни, аввало, қизларимизни замонавий билим ва касб-хунарларни эгаллаган, мустақил фикрлайдиган, ривожланган давлатлардаги тенгдошлари билан турли жабҳаларда беллашувга қодир бўлган соғлом ва баркамол авлод этиб тарбиялаш, уларнинг қалби ва онгини зарарли ғоя ва таъсирлардан ҳимоя қилиш йўлида сиз, жонкуяр опа-сингилларимизнинг фидокорона хизматларингиз учун ҳар қанча таҳсин ва тасаннолар айтсак арзийди, албатта.

Шу гўзал байрам кунларида Ўзбекистон халқ шоираси, вафо ва садоқат куйчиси Зулфия таваллудининг 100 йиллиги бутун мамлакатимиз бўйлаб кенг нишонланаётгани ҳам давлатимиз, жамиятимизнинг аёлларимизга бўлган юксак ҳурмат ва эҳтиромининг яна бир амалий намунаси сифатида бу йилги 8 март айёмининг моҳияти ва аҳамиятини, кўрку тароватини янада оширмоқда, десам, ўйлайманки, сизлар ҳам бу фикрга қўшилсиз.

Қадрли опа-сингиллар!

Азиз ва гўзал қизларим!

Сизларни ўзингиз каби чиройли ва дилбар байрамингиз билан яна бир бор табриклар эканман, барчангизга сиҳат-саломатлик, бахту саодат, хонадонларингизга файзу барака тилайман.

Фарзандларингиз ва яқинларингиз бахтига, элу юртимиз бахтига ҳаммиша омон бўлинг, азизларим, меҳрибонларим!

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

ВАТАНДЕК МУҚАДДАС, БАҲОРДЕК ГЎЗАЛ

(Давоми, бошланиши 1-саҳифада)

Хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш, оила, оналик ва болаликни ҳимоялаш, муносиб меҳнат, таълим, турмуш шароитларини яратиш билан боғлиқ ҳуқуқий кафолатлар Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, қатор қонунлар, фармон ва қарорларда белгилаб қўйилган.

Мустақиллик йилларида юртимизда ишлаб чиқариш, қишлоқ хўжалиги, таълим, соғлиқни сақлаш, миллий хунармандлик соҳаларида самарали ва фидокорона меҳнат қилаётган 13 нафар аёл Ўзбекистон Қаҳрамони олий унвонига мушарраф бўлди. Бу мамлакатимизда хотин-қизларни улуғлаш, уларнинг меҳнатини қадрлаш, аёлларга ҳурмат ва эҳтиром кўрсатишнинг юксак намунасидир.

Ёш авлод маънавиятини юксалтириш, уларни ҳар жиҳатдан соғлом ва баркамол инсонлар этиб вояга етказиш, онгу тафаккурини миллий ҳаёт тарзимизга ёт ва зарарли ғоялардан ишончли ҳимоялаш каби эзгу ишларда хотин-қизларнинг ҳиссаси катта бўлаётир.

Ижтимоий аҳамиятга молик давлат дастурлари ижросининг изчил таъминланиши натижасида шифо масканлари, оилавий поликлиникалар, қишлоқ врачлик пунктлари, спорт-соғломлаштириш муассасаларининг моддий-техник базаси мустаҳкамланмоқда. Қишлоқларда намунали лойиҳалар асосида замонавий уй-жойларнинг бунёд этилаётгани хотин-қизлар, оилаларнинг турмуш фаровонлигини янада юксалтириш, улар учун муносиб шароит ва имкониятларни яратишда алоҳида аҳамият касб этмоқда. Савдо ва маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари, “Гўзаллик саломи”, модалар ательеси каби инфратузилмалар аёлларнинг оғирини енгил қилиш, янада кўркам ва латофатли бўлишидек эзгу мақсадларга хизмат қилмоқда.

Кичик бизнес, хусусий ва оилавий тадбиркорлик, касаначилик, хизмат кўрсатишни янада ривожлантириш, бандликни таъминлашга оид дастурлар ижроси самарасида аёллар, касб-хунар коллежларининг битирувчи қизлари учун минглаб янги иш ўрни яратилмоқда, ўз хусусий бизнесини бошлаш истагидаги хотин-қизларга имтиёзли кредитлар ажратилмоқда.

Хотин-қизлар масалалари билан шуғулланадиган жамоат ташкилотлари ишини давр талаби асосида йўлга қўйиш, маҳаллалардаги хотин-қизлар билан ишлаш комиссиялари, бошланғич хотин-қизлар ташкилотлари каби тузилмаларнинг фаолиятини янада ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилаётган. Хотин-қизлар кўмиталарининг «оила — таълим муассасаси — маҳалла» ҳамкорлиги тобора кучайиб, навқирон авлод тарбиясида яхши самара бермоқда.

«Кексаларни эъзозлаш йили» Давлат дастури ижроси доирасида мўътабар онахонларга эҳтиром кўрсатиш, уларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш, табаррук ёшдаги инсонларнинг бой ва сермазмун, ибратли ҳаёт тажрибасидан ёш авлодни Ватанга муҳаббат, истиқлол ғояларига садоқат руҳида камол топтиришда кенг фойдаланишга доир амалий ишлар кўлами тобора ортмоқда.

Президентимизнинг 2015 йил 3 мартдаги қарори билан Зулфия номидаги Давлат мукофотининг 2015 йилги соҳибалари эълон қилинди. Тадбирда мазкур мукофотлар тантанали тарзда топширилди.

— Оналари шарафланган, қизлари ардоқланган шундай табаррук заминда яшаётганимдан беҳад фахрланаман, — дейди Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибаси, Хоразм вилояти Гурлан туманидаги 5-умумий ўрта таълим мактабининг 8-синф ўқувчиси Ширин Раҳимова. — Мамлакатимизда ҳукм сурётган тинчлик-осойишталикни кўз қорачиғидек асраб-авайлаш, Ватанимизнинг эртанги кунини, порлоқ истиқболи учун масъулиятни чин дилдан англаш, доимо оғоҳ ва ҳушёр бўлиш ҳар биримизнинг шарафли бурчимиздир. Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланганлар орасида борлигимдан бошим осмонга етди. Бу мукофот бошқа тенгдошларим қатори менга ҳам юксак масъулият юқлайди. Бундай эътибор ва ғамхўрлик учун Президентимиздан миннатдорман.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари С.Сайид, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати марказий кенгаши раиси Б.Фаниев ва бошқалар хотин-қизларни байрам билан қутлаб, мамлакатимизда аёл зотини улуғлаш, хотин-қизларга ҳурмат-эътибор кўрсатиш, ёш авлодни ҳар жиҳатдан соғлом ва баркамол инсонлар этиб вояга етказиш борасидаги эзгу ишлар юксак самаралар бераётганини таъкидлади.

Кечада санъат усталари ва ижрочи ёшлар иштирокида концерт намойиш этилди.

Ийғилишда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси Н.Йўлдошев, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Спикери Н.Исмоилов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ш.Мирзиёев иштирок этди.

Назокат УСМОНОВА,
ЎЗА МУХБИРИ

Hisobot-saylov konferensiyalari

ФАОЛИЯТГА ТАНҚИДИЙ НАЗАР

БУХОРО ВИЛОЯТИ.

Айни пайтда Ҳаракатнинг Бухоро вилояти кенгаши тизимида 1064та бошланғич ташкилот мавжуд. Улардан бештаси Бухоро давлат университети, Бухоро муҳандислик-технология институти, Тошкент ирригация ва мелиорация институти Бухоро филиали, Бухоро давлат тиббиёт институти ҳамда Тошкент стоматология институти Бухоро филиалига тегишли.

Мазкур олий таълим муассасаларида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов конференциялари қизгин муҳокамаларга бой бўлди.

Беш минг нафардан зиёд аъзога эга бўлган **Бухоро муҳандислик-технология институти** бошланғич ташкилоти томонидан бажарилган ишлар эътиборга молик. Ҳисобот йиғилишда бошланғич ташкилот томонидан амалга оширилган «Тафаккур синовлари», «Бунёдкор» ёшлар меҳнат ҳаракати, «Келажак» интеллектуал клуби, «Омадли жентельментлар», «Кувноқлар ва зукколар» жамоаси каби талаба-ёшларни жўшқин ҳаёт сари чорловчи клубларнинг нафақат институтда, балки вилоятда ҳам ёшлар томонидан муносиб қарши олинаётгани билдирилди. Турли фан олимпиадаларида ғолиб бўлган ёшлар ва Жанубий Кореянинг Инчон шаҳрида бўлиб ўтган паралимпия ўйинларида дзюдо бўйича олтин медаль соҳиби, институтнинг 4-босқич талабаси Шерзод Намозовнинг ютуқлари эътироф этилди. Йиғилишда ўтган ўқув йилида таълим жараёни билан боғлиқ масалалари бўйича 54 нафар талаба ва ота-оналарнинг қилган муурожаатлари ўрганилиб, уларни ижобий ҳал этишда кўмаклашгани айтиб ўтилди. 110 нафар делегат иштирок этган мазкур йиғилишда амалдаги етакчи Озод Йўлиев номзоди маъқулланди.

Тошкент ирригация ва мелиорация институти Бухоро филиали талабалари учун барча шароит ва қулайликлар мавжуд. Замонавий техник воситалар билан жиҳозланган аудиториялар, шинам ётоқхона, жаҳон андозаларига мос кутубхона талабалар ихтиёрида. Бошланғич ташкилотнинг ҳам фаолиятини ривожлантириш, талаба-ёшларнинг энг ишончли ва му-

ҳим бўғинига айланиши учун имкониятлар етарли. Фақатгина бу имкониятлардан тўлақонли фойдаланиш учун етакчилардан ташаббускорлик, яратувчанлик, ёшларни ўз ортидан эргаштира олиш қобилияти талаб этилади.

Йиғилишда бошланғич ташкилот етакчиси Камол Обидовнинг ҳисоботи тингланди. Шунингдек, сўзга чиққан институтнинг маънавият ва маърифат ишлари бўйича директор ўринбосари Бобур Каримов бошланғич ташкилот томонидан амалга оширилган ишлар билан бир қаторда жиддий эътибор қаратилиши лозим бўлган масалалар, жумладан, ёшлар муаммоларини ўрганиш бўйича сўровлар ўтказиш, уларни илмий кенгаш йиғилишларига олиб чиқиш, ёшларга оид ҳар қандай масала эътибордан четда қолмаслиги кераклигини қатъий билдирди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида 87 фоиз овоз тўплаган Дилмурод Жумаев бошланғич ташкилот етакчиси этиб сайланди.

Бухоро давлат тиббиёт институтида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишда бошланғич ташкилот етакчиси Аҳад Аҳмедовнинг 2014 йилда амалга оширилган ишлар юзасидан ҳисоботи тингланди. Таъкидланганидек, бошланғич ташкилот ташаббуси билан «Тиббиёт институти талабалари» форуми ташкил этилиб, узоқ йиллар таъмирга муҳтож 400 нафар ўринли талабалар турар жойи «Бунёдкор» ёшлар меҳнат ҳаракати ҳамда таълим муассасаси кўмаги билан замонавий кўриниш касб этди, шароитлари яхшиланди.

Бошланғич ташкилот етакчисининг фаолияти қониқарли деб топилди, Аҳад Аҳмедов вазифасига қайта сайланди.

Давлатимиз раҳбарининг 2014 йил 22 июлдаги қарори асосида ўз фаолиятини бошлаган **Тошкент давлат стоматология институти Бухоро филиали**да бугун 447 нафар бўлғуси тиш шифокорлари таҳсил олмақда. 59 нафар клиник ординатор учун таълим ва амалиёт ишлари йўлга қўйилди.

Бошланғич ташкилот қисқа муддат ичида ўз атрофига ташаббускор ва иқтидорли ёшларни жамлади. «Зукко» заковат клуби тузилди. «Қалбга меъмор бўлайлик!», «Соғлиқ

посбонлари», «Касбга садоқат — Ватанга хизмат!» мавзуида ўтказилган тадбирлар олий таълим муассасаси маъмурияти томонидан қўллаб-қувватланиб келинмоқда. Серғайрат, зиммасига юкланган вазифани астойдил бажариш учун тинмай изланаётган Алибек Аҳмедов бошланғич ташкилот етакчиси этиб сайланди.

Бошланғич ташкилотларнинг фаолияти бевоқиф минглаб йигит-қизларнинг келажиги учун мустаҳкам пойдевор вазифасини ўташи лозим. Хўш, 6113 нафар йигит-қизни ўз бағрига олган **Бухоро давлат университети** бошланғич ташкилотиди аҳвол қандай? У ўз тизимида муносиб фаолият кўрсата олди? Албатта, Бухоро давлат университетида турли байрам ва тантаналарнинг юқори савияда ташкил этилгани, талаба-ёшлар томонидан қўлга киритилаётган ютуқлар салмоғи, ўқиш ва ўқитиш жараёниларининг замонавий технологиялар асосида олиб борилаётгани, шарт-шароит ва имкониятларнинг кенглиги эътиборга молик. Бироқ ҳисобот-сайлов даврида бошланғич ташкилот фаолиятида суस्तкашлик кузатилди.

Университетнинг маънавий-маърифий ишлари бўйича проректори Ориф Қодиров томонидан айрим талаба-ёшларнинг юриш-туриши, кийиниш маданияти танқид остига олинди, кўпминг сонли ёшлар билан ишлашда, аввало, бошланғич ташкилот ҳар бир ишни пухта, синчков, зукколик, теран ақлу заковат билан амалга ошириши лозимлиги таъкидланди. Йиғилишда бошланғич ташкилот етакчиси Ориф Ҳайдаров ўрнига педагогика факультети психология кафедраси ўқитувчиси Шухрат Остонов номзоди бир овоздан тасдиқланди.

Лайло ХАЙИТОВА, «Turkiston» муҳбири

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ. Термиз давлат университетида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида ҳам бошланғич ташкилотнинг 2014 йилда амалга оширган ишлари сарҳисоб қилиниб, келгуси вазифалар белгилаб олинди.

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Сурхондарё вилояти кенгаши ва-

киллари, делегатлар ҳамда таълим муассасаси ўқитувчилари иштирокида ўтган йиғилишда бошланғич ташкилот фаолияти ҳақида сўз борди. Таъкидланганидек, ТерДУ бошланғич ташкилоти ўтган йилнинг бир қатор ютуқлари билан яқунлагани, талаба-ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш, спортга жалб этиш ишлари тизимли амалга оширилди. Талабаларни бадий-ижодий, касбий тўғарақлардаги иштироки таъминланган. Шунингдек, БТ аъзоларидан иборат «Жайхун» фольклор-этнография ансамбли, «Табасум», «Кувноқлар ва зукколар», «Еш ижодкорлар», «Заковат» клубларига кўплаб иқтидорли ўғил-қизлар қамраб олингани қайд этилди.

Ўтган йилнинг сўнгги ойларида университетда «Мунозара» тўғараги ташкил этилган эди. Кувонарлиси, қисқа вақт ичида тўғарақ аъзолари «Мунозара» тўғарақлари жамоалари ўртасида ўтказилган республика турнирида 16 жамоа орасида биринчи ўринни қўлга киритди. Ҳисобот-сайлов конференциясида бу каби ютуқлар билан биргаликда йўл қўйилган камчиликлар ҳам муҳокама этилди.

Шундан сўнг бошланғич ташкилот етакчиси ва унинг янги таркибини тайинлаш масаласи кўриб чиқилди. Бошланғич ташкилот етакчилигига ТерДУ маънавият асослари ҳуқуқ таълими кафедраси ўқитувчилари Музаффар Норқобилов, Файрат Расулов ва жаҳон тарихи манбашунослик кафедраси ўқитувчиси Жамшид Тангриқулов номзоди кўриб чиқилди ҳамда овозга қўйилди. Энг кўп овоз олган Музаффар Норқобилов ТерДУ бошланғич ташкилоти етакчиси этиб сайланди.

— Зиммамга қандай масъулиятли вазифа юклатилганини ҳис қилиб турибман. Ёшлар ишончини оқлаш мен учун жуда муҳим. Бу йўлда бор билим ва иқтидоримни сафарбар этаман, — дейди бошланғич ташкилоти етакчиси.

Тадбир сўнггида университетнинг иқтидорли талабалари «Камолот» ЁИХ вилоят кенгашининг эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Наргиза РАҲМАТУЛЛАЕВА, «Turkiston» муҳбири

Бағуий— ижодий кеча

Урганч давлат университети қошидаги 2-академик лицейда «Зулфия — ўзбек аёлининг буюк тимсоли» мавзусида бадий-ижодий кеча бўлиб ўтди.

Тадбир «Камолот» ЁИХ Хоразм вилояти кенгаши ва Хотин-қизлар кўмитаси ҳамкорлигида ташкил этилди. Унда Урганч шаҳар ҳокимлиги, жамоат ташкилотлари вакиллари, адабиётшунослар, ижодкор ёшлар қатнашди.

Ижодий кечада ўқувчилар Зулфияхоним ҳаётига доир саҳна кўринишлари намойиш этди. Шоира қизлар ўз ижод намуналаридан ўқиб берди.

— Зулфияхоним ҳар бир аёл учун намуна бўла оладиган чинакам маънавий жасорат ва садоқат тимсолидир, — дейди УрДУ қошидаги 2-академик лицей ўқувчиси Хуршида Матқурбонова. — Унинг шеърларидаги ҳаётий кечинмалар, айниқса, меҳр-муҳаббат туйғуси қалбимда ҳамisha жўшқинлик уйғотади. Зулфияхонимнинг ижоди асрлар оша ҳам ўз мухлисларини йўқотмаслигига ишонаман.

Тадбир якунида барча иштирокчиларга ҳамкор ташкилотларнинг фахрий ёрлик ва эсдалик совғалари топширилди.

Шахло САФАШЕВА

Нафосат байрами — Халқаро хотин-қизлар куни олдида Наманган шаҳридаги маданият саройида Зулфияхоним таваллудининг 100 йиллигига бағишланган «Зулфияхоним издошларимиз» мавзуида бадий-маърифий тадбир бўлиб ўтди.

Тадбир «Камолот» ЁИХ вилоят кенгаши томонидан Наманган қурилиш ва дизайн касбунарс коллежи ҳамкорлигида ташкил этилди. Тақлиф қилинган ёзувчи ва шоирлар, адабиётшунос олимлар шоиранинг серқирра ижоди, адабиётимиз ривожига қўшган ҳиссасини эътироф этди.

Шундан сўнг ўқувчилар Зулфия ҳаёти ва ижодий фаолияти акс эттирилган саҳна кўринишларини намойиш этди. Шоиранинг шеърларига басталанган куй-қўшиқлар тадбирга байрамона руҳ бағишлади.

Хусниддин БЕКБЎТАЕВ, ЎЗМУ магистранти

Аёл борки, олам мунаввар.

Ilm sarhadlarida

Аллергияга қарши миллий маҳсулот

Ўзбекистонда маҳаллий хомашёдан аллергияни даволовчи биринчи табиий антигистамин дори воситаси яратилмоқда. “Аллергодаф” номини олган янги препарат уч бўлакли қорақиз ўти ўсимлиги таркибидаги биологик фаол моддалар асосида тайёрланиб, ноҳўя таъсири мутлақо йўқ. Келгусида у ҳатто аллергиянинг ўткир, сурункали турлари билан оғриган беморларни касалликдан халос этиши мумкин.

“Аллергодаф” Ўзбекистон Фанлар академияси Иммунология ҳамда Ўсимлик моддалари кимёси институтлари олимларининг кўп йиллик ҳамкорликдаги илмий изланишлари маҳсулидир. Тадқиқот ишлари Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш қўмитасининг грант лойиҳаси доирасида олиб борилди. Дастлаб олимлар қорақиз ўти таркибидаги биологик фаол модда (флавоноид)ларнинг хусусиятларини ўрганиб, улар аллергияга қарши самарали таъсирга эга

эканини аниқлади. Қорақиз ўти халқ табобатида қадимдан маълум. Хусусан, бу ўсимлик дамламаси болаларда учрайдиган аллергия касаллик — диатезни даволашда кенг қўлланиб келинган.

— Янги мингйилликда аллергия касалликлар ниҳоятда кўпайди, — дейди “Аллергодаф” муаллифларидан бири, Иммунология институтининг клиник иммунология ва алергология лабораторияси мудирини Акрам Суяров. — Ўтган асрда улар Ер юзи аҳолисининг бор-йўғи 1-2 фоизда учраган бўлса, бугунги кунга келиб ривожланган мамлакат-

лар, айниқса, йирик шаҳарларда бу кўрсаткич 35 фоизгача етмоқда. Аллергиянинг келиб чиқиш сабаблари ва ривожланиш механизми яхши ўрганилган. Инсон кундалик фаолияти давомида аллергияни кўзгатувчи турли моддалар — алергенлар таъсирига учрайди. Улар ичимизга озиқ-овқат маҳсулотлари, ҳаводаги чанг, айрим дори препаратлари орқали, баъзан ҳашаротлар чаққанда кириши мумкин. Имунитети мустаҳкам, соғлом одамни алергенлар “ишғол” қила олмайди. Лекин имун тизими издан чиқса алергенлар фаоллашади. Натижада организмдаги махсус ҳужайралар гистамин моддасини меъёридан ортиқ ишлаб чиқара бошлайди. Бу ҳолат аллергия реакцияни юзага келтиради. Шунинг учун аллергия белгилари намоён бўлганда беморларга антигистамин дориларни буюрамиз.

Ҳозирги кунгача фармакологияда ихтиро қилинган антигистамин гуруҳига мансуб препаратларнинг барчаси синтетик усулда олинмоқда. Улар кимёвий бирикмалардан ташкил топгани боис организмга ноҳўя таъсир кўрсатиши ва ҳатто аллергияни даволаш ўрнига, аксинча, кўзгатиб юбориши мумкин. Бундай дорилар юртимиз-

га хориждан келтириладиган тўфайли нархи қиммат. Борлари ҳам аҳоли эҳтиёжини етарли даражада қондиrolмайди.

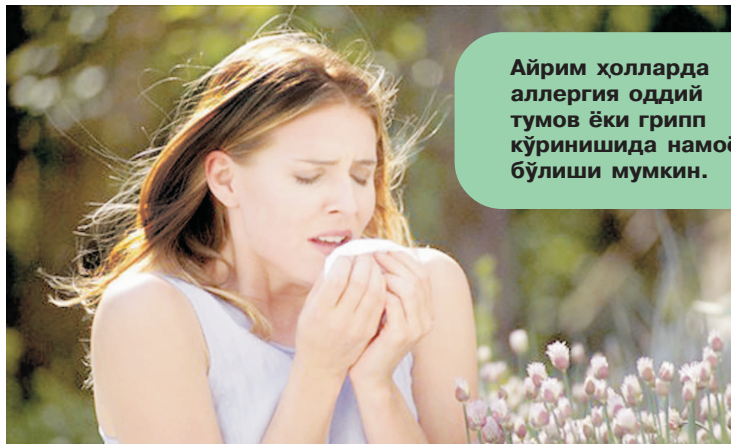
— “Аллергодаф” аллергияга қарши дори-дармонлар таснифига ўсимлик асосида олинган биринчи антигистамин препарат сифатида киритилишига шубҳа йўқ, — дея таъкидлайди А.Суяров. — Ихтирога патент олиш учун ҳужжат топширилган. Дастлаб препарат лаборатория ҳайвонларида синовдан ўтказилди. Унинг таъсири амалдаги синтетик антигистаминлар билан солиштириб ўргандик. Натижа кутилгандек бўлди — бизнинг маҳсулот хорижий аналоглардан сира қолишмайди. Боз устига, хавфсизлик ва ҳамёнбоплиги жиҳатдан импорт дорилардан бир қадар устун. Эътиборлиси шундаки, тажриба-синов жараёнида “Аллергодаф” таблеткаларининг токсик таъсири умуман кузатилмади. Демак, улар кимёвий усулда тайёрланган дорилардан фарқли ўлароқ, организмни заҳарламайди ва бирорта ҳам органга зиён етказмайди. Ўсимлик моддалари кимёси институтида янги препаратнинг дастлабки тажриба намуналари ишлаб чиқарилди. Соғлиқни сақлаш вазирлиги қошидаги Фармакология қўмитаси дорини клиник синовдан ўтказиш-

га рухсат берди. Клиник синовларни 2016 йилдан бошлашни режалаштирганмиз. Бу иш Республика алергология илмий-амалий марказида инновацион грант асосида бажарилади.

Шу ўринда бир эслатма. Мутахассислар аллергияга зинҳор ўткирчи ҳолат сифатида қарамасликни тавсия этади. Касалликнинг илк белгиларидаёқ (терининг қизариши, бадандаги тошмалар, бурун оқиши ва аксауришлар) алергологга кўринган маъқул. Баҳор мавсумида айниқса ҳушёр бўлмоқ даркор. Дарахлар гуллаш пайтида атмосфера ҳавосидаги чангли алергенлар миқдори кўпаяди. Ҳарқалай, айрим ҳолларда аллергия оддий тумов ёки грипп кўринишида намоён бўлиши мумкин. Шамоллашга қарши буюриладиган антибиотиклар аллергияни бартар авж олдиради. Пироваврида бурун соҳасида алергик ринит, нафас йўлларида алергик бронхит ривожланиб, касалликнинг оғир шакллари, масалан, астмага тез ўтиб кетади.

— Чиндан ҳам грипп ҳамда алергик ринит ва алергик бронхит симптомлари жуда ўхшаш, — дейди олий тоифали врач-алерголог Акрам Суяров. — Уларни малакали шифокоргина бир-бирдан фарқлаши мумкин. Янглишиб қўйилган ташхис, айниқса, вирусли инфекцияларни бартараф этувчи дори воситалари беморнинг аҳолини оғирлаштиради. Аллергия сурункали шаклга ўтганда уни даволаш анча мушкул. Охири йилларда алергик касалликларнинг геометрик прогрессия асосида кўпайиб бораётганини шу билан ҳам изоҳласа бўлади. Муҳими, аллергия юзага келганда уни ўзбошимчалик билан даволашга уринмаслик керак. Нотўғри даво чоралари янада аянчли оқибатларга олиб келиши тажрибада исботланган.

Наргиза УМАРОВА,
“Turkiston” мухбири.
Муаллиф олган сурат.

Айрим ҳолларда аллергия оддий тумов ёки грипп кўринишида намоён бўлиши мумкин.

Dildagi so'z

ЎЗ КАСБИМДАН ФАХРЛАНАМАН

Мақтабни тамомлаган ўғил-қизининг эртанги истиқболи ҳақида қайғуриб, фарзандининг қайси соҳага қизиқишини пайқашга интилаётган ота-оналар сафи тобора кенгайиб бораётганидан қувонасан, киши. Бунинг боиси, бор албатта. Бу ота-оналарнинг кўпчилиги собиқ тузум даврида «ПТУ» деб аталувчи ўқув даргоҳларида таълим олган. Уша пайтда улар таълим олишга, касб-хунар ўрганишга етарли эътибор берилмаганини, ўқувчилар турли оммавий ишларга жалб қилинаверганидан зада бўлиб кетганини яхши эслайди. Барча шароитга эга, замонавий жиҳозланган бугунги академик лицей, касб-хунар коллежларига жуда ҳавас билан қарайди ва ўз навбатида фарзандининг шундай жойда таълим олаётганидан фахрланади.

Тўққиз йиллик ўқишдан сўнг ихтисослаштирилган коллежда таҳсил олган ўқувчи бир эмас, икки-учта хунар эгаси бўлиб етишмоқда. Таълимда назария ва амалиёт уйғунлигига эришиш мақсадида коллеж, ўқувчи ва ташкилотлар ўртасида шартномалар тузилмоқда. Ҳатто битирувчиларнинг иш билан таъминланиши ҳам кафолатланмоқда. Бундай шароитдан ота-она ҳам, ўқувчи ҳам бирдай манфаатдор.

Бугунги ўқувчини кичик мутахассис сифатида тасаввур қилишнинг ўзи катта ютуқ. Чунки мамлакатимизда истиқлол йилларида барча соҳаларда бўлгани каби таълим тизимида олиб борилаётган туб ислохотлар ўз самарасини

бермоқда. Илгариги даврдан фарқли ўлароқ, ҳозирги ёшлар замонавий ахборот-коммуникация технологиялари орқали муайян соҳага оид турли билимлардан бохабар бўлиш имкониятига эга. Шунингдек, уларнинг компьютер ва ахборот технологияларини, хорижий тилларни пухта ўрганаётгани таълим сифатининг ошаётганидан далолат беради.

Бахмал қишлоқ хўжалиги касб-хунар коллежидан бугунги кунгача кўплай ёшлар учирма бўлди, олий таълим муассасаларига ўқишга кирди. Аксарияти коллежда эга бўлган мутахассислиги бўйича ишламоқда. Таълим муассасамиз Япония халқаро ҳамкорлик банкнинг «USB-6 имтиёзли кредити асо-

сидаги ўрта махсус касб-хунар таълимини ривожлантириш» лойиҳасига биноан 1 миллиард 200 миллион сўмлик жиҳоз билан таъминланган. Шундан 890 миллион сўмлик жиҳоз «Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ва сақлаш» кичик цехига ажратилди. Ўқув хоналари лаборатория жиҳозлари билан тўлиқ таъминланган ва бундан ўқувчилар мамнун. Автомобиль, трактор жиҳозларининг иш принципи ва вазифаларини ўқувчилар қизиқиш билан ўрганмоқда. Шу боис чилангарлик, пайвандлаш ўқув устахонаси, автотракдром ўқув майдонлари ҳамisha гавжум.

Ўқувчиларнинг ўқув амалиётини тўлақонли ўтказиш, ҳар бир ўқувчини амалиётга тўлиқ жалб этиш мақсадида туман ҳудудидаги ишлаб чиқариш корхоналари, ташкилотлар ҳамда хусусий тадбиркорлар билан уч томонлама шартномалар имзоланган. Энг муҳими, улар таълим олиш билан бирга иш ҳам ўрганмоқда.

Ўн мингдан зиёд китоб фондига эга АРМда қирқ ўринга мўлжалланган ўқув зали мавжуд. Ундаги компьютерлар «Ziynet» ва интернет тармоғига уланган. Ундан ўқитувчи ва ўқувчилар мунтазам равишда фойдаланади. Фан, спорт ва касбий тўғарақларда ўқувчилар ҳар томонлама кўникма ҳосил қил-

моқда. Коллежимизнинг “Камолот” ЁИХ бошланғич ташкилоти етакчиси Камола Жуманова ўтказиладиган барча тадбирларда фаол ва ташаббускор. Ёшларни эзгу ғоялар атрофига жипслаштира олган бу қизни жамоамиз алоҳида хурмат қилади.

Жорий ўқув йилида коллежимизда компьютер ва компьютер тармоқларини таъмирлаш бўйича техник, кенг асортиментдаги кийимлар модельер-конструктори, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш техник-технологии, автомобилларга техник хизмат кўрсатиш бўйича техник-механик, ветеринария, агрономия каби жами ўн икки йўналишда 838 нафар ўқувчи таҳсил олмақда.

Ёш тадбиркорларнинг сафи тобора кенгаймоқда. Ўтган йили етти нафар битирувчимиз чорвачиликни ривожлантириш учун тижорат банкларидан тўрт миллион сўмдан имтиёзли микрокредит олиб тадбиркорлик фаолиятини бошлади. Улар ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватланмоқда.

Манзура НОРҚЎЗИЕВА,
Бахмал қишлоқ хўжалиги касб-хунар коллежи директорининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари

Аёлни сева билмаган одам дунёнинг энг гўзал сирларидан беҳабар қолади.

Olam mo'jizalari

ТАФАККУР ЧАРХИ

Бу жозибали ўйин қаерда пайдо бўлган деган саволга мутахассислар турлича жавоб беради. Шуниси аниқки, у қитъамизда кашф этилган. Тарихий манбалар шахматнинг Ўзбекистон, Ҳиндистон ҳудудларида неча минг йиллардан бери ўйналиб келишини исботлайди.

Шахмат ихтиро қилинганини эшитган юрт подшоси унинг кучли зеҳн талаб қилувчи машғулот эканидан таъсирланиб, ихтирочисини тақдирлаш ниятида хузурига чорлабди.

Олим қуллук қилибди.

— Ҳукмдорим, — дебди бу ажойиб ўйин ижодкори. — Мен ихтиро қилган шахмат тахтасининг биринчи катакка бир дона, иккинчи катакка иккита, учинчи катакка тўрт, тўртинчигига саккизта, бешинчигига ўн олти, олтинчигига ўттиз икки дона буғдой беринг.

Бу талабни эшитган шохнинг жаҳли чиқибди.

— Сен бунча кам ва кўрimsиз мукофот сўраб, менинг ҳимматим даражасини паст кўряпсан, шекилли. Майли, шунга рози бўлсанг, сўраганинг берилади.

Сарой ҳисобчилари ўйин ихтирочисини сўраган миқдорни аниқлашга киришибди. Аммо ҳарчанд уринмасин, бунинг уддасидан чиқмабди. Шундан сўнг мамлакатнинг энг билимли математигини жалб этишибди. Ихтирочининг айтганларини ҳисоблаб чиққан математик шох хузурига келади.

— Подшоҳим, ихтирочи айтган миқдордаги буғдой салтанатда ҳам, Ер юзида ҳам йўқ.

— Менга ўша даҳшатли сонни айт-чи, — дебди шох.

— Ўн саккиз квинтиллион тўрт юз қирқ олти квадриллион етти юз қирқ тўрт триллион етмиш уч миллиард беш юз эллик бир минг олти юз ўн беш...

Подшоҳни танг ҳолатга туширган олимнинг ақлига қойил қолмай илож йўқ.

Шахмат шундай сеҳрли оламки, меҳригиёси билан инсонни ўзига тортади. Бу қадимий ўйин ўз соҳибидан катта маҳорат, ақл-идрок, заковат, кучли интизомни талаб қилади. Бу хислатлардан йироқ одамни шахмат унчалик хушламайди. Эътибор берган бўлсангиз, шах-

матни биладиган болалар билмайдиганларидан юриш-туришда ва фикрлашда яққол ажралиб туради. Маълум бўлишича, шахмат билан профессионал тарзда шуғулланадиган ўғил-қизлар мактабда деярли барча фанларни яхши ўзлаштирар экан. Албатта, бу ўйинни биладиганларнинг ҳаммаси спорт устаси ёки гроссмейстер бўлавермайди, бироқ шуниси аниқки, уларнинг ҳар бири ҳаётда албатта ўз ўрнини топади.

Олимларнинг ҳисоб-китобига қараганда, шахмат тахтасидаги дастлабки ўн юришдан кейин шунчалик кўп вариантлар бўлиши мумкинки, ундаги барча юришларни амалга ошириш учун одамлар 217 миллиард йил давомида доналарни у ёқдан-бу ёққа суриши лозим экан.

Шахмат Шарқда шатранж деб номланган. Унинг Ўзбекистон заминида қадимдан ўйналиб келинганини исботлайдиган далиллар бор. 1972 йилда Далварзентепада олиб борилган археологик қазилмалар вақтида Кушон даврига оид, Самарқанддаги изланишлар чоғида VII–VIII асрларга оид шахмат доналари топилган. Абу Райҳон Берунийнинг “Ҳиндистон”, Алишер Навоийнинг “Мажолисун-нафоис”, “Лисонут-тайр” асарларида шатранжга оид маълумотлар бор.

*Икки шатранж
ўйноғуи устод,
Арсаи шатранжга
айлаб кушод,
Икки жонибдин
бўлуб оромгир,
Туттилар ўртада
шатранжи кабир.
Ҳар тарафдин
бир шах ўлди ошкор,
Борча ойину
сипоҳи шоҳвор...*

Шунингдек, Соҳибқирон Амир Темура ҳам ўз атрофига энг кучли шатранжчиларни тўплаб,

мусобақалар уюштирган. Айни пайтда Британия музейида сақланаётган рисола табризлиқ Али Шатранжий Самарқандий томонидан битилган. Амир Темура фармони билан уста шахматчи сифатида Табриздан Самарқандга олиб келинган Али Шатранжий бир пайтнинг ўзида 4 киши билан 4та тахтада гоийбона шахмат ўйнай олган.

XX асрнинг 20-йилларидан юртимизда шахматнинг замонавий қоидалари кенг тарғиб қилиниши ушбу спорт турининг ривожига туртки берди. Тошкент, Самарқанд, Қўқон шаҳарларида тўгараклар очилди. Азмиддин Хўжаев, Сергей Фрейман, Пўлат Саидхонов каби шахмат усталари бу ишларда жонбозлик кўрсатди. 1935 йилдан аёллар ва эркаклар ўртасида шахмат мусобақаларининг ўтказилгани мамлакатимизда шахмат ривожига самарали таъсир кўрсатди. 1950 йилдан бошлаб Мамажон Муҳиддинов, Улуғбек Элбеков, Сергей Пинчук каби шахмат усталарининг янги авлоди вояга етди. Шахмат клублари иш бошлади, турли адабиётлар нашр этилди, Ўзбекистон телевидениесида “Шахмат мактаби” кўрсатуви ташкил этилди. Шу ўринда ҳамюртимиз, гроссмейстер Георгий Аъзамов номини тилга олиш ўринли. 1990 йилдан Ўзбекистон шахматчилари кетма-кет муваффақиятга эришди. Рустам Қосимжонов жаҳоннинг ўн еттинчи чемпионлигини қўлга киритди.

Шахматда услуб тушунчаси йўқ. Чунки рақиб сизнинг услубингиз билан ҳисоблашиб ўтирмайди. Унда тафаккурнинг чегараси йўқ. Шахмат инсон-

ни турли стрессларга чидамли бўлишга ёрдам беради. Юртимизда ёшлар ўртасида уни янада оммалаштириш учун етарли шароитлар мавжуд. Президентимиз раҳнамолигида навқирон авлодни юксак салоҳият эгалари этиб тарбиялашда спорт соҳасига берилаётган эътибор таҳсинга лойиқ. Бунга жавобан, 2013 йилги Осиё чемпионатида Сарвиноз Қурбонбоевнинг ғалабаси, Эрондаги Осиё чемпионатида шахматчиларимизнинг 3та олтин, 2та кумуш ва 1та бронза медални қўлга киритгани эътирофга муносиб, бир йўла 3та олтин медаль совриндори бўлган Исломбек Синдоровларнинг 2тадан олтин медални қўлга киритганидан бошимиз кўкка етди. Вьетнамда ўтказилган турнирда гроссмейстер Нафиса Мўминованинг ғалабасидан юртдошларимиз фахрланди.

Бугунги кунда кўплаб спорт турлари каби шахматга берилаётган эътибор натижасида юртимиз шахматчилари жаҳон ва қитъа чемпионатлари, турли нуфузли мусобақаларда қатнашиб, юқори натижаларга эришмоқда. Айниқса, уларнинг Осиё чемпионатларида қўлга киритаётган медаллари сони йил сайин ортиб бормоқда.

Болалар 5-6 ёшдан шахмат ўйнашни бошлагани маъқул дейишди. Баъзи давлатларда шахмат фан сифатида мактаб дастурига киритилган.

Юртимизда шахмат мусобақаларининг кенг қўламда ўтқа-

зилиши спортчиларимизнинг халқаро майдонлардаги ғалабаларининг пойдевори бўлмоқда. Шахмат — мантиқий ўйин. Ундан ҳар ким фалсафа излайди.

— Шахмат ўйнаётганимда ўзимни худди Ватан тупроғини химоя қилаётгандек ҳис қиламан, — дейди шахмат ишқибози Билолиддин Қобилов. — Юртни ёвга бермаслик учун кураш олиб бораман. Баъзи ўйинчилар пиёдага паст назар билан қарайди. Шундай ҳолат бўладики, рақиб шохини қамал қилиш чоғида пиёда ёрдамга келади. Оддийгина пиёда кун қелиб фарзин мақомини олади. Ўзимча ўйинни юрт тақдирига боғлайман. Шунинг учун шахматда таваққал қилиб бўлмайди деб ўйлайман. Узоқ ўйлаш, ақл-идрок билан ҳаракат қилиш керак деган фикр хаёлимдан ўтади.

Алишер Навоий шатранжни бежиз ҳаёт тахтаси деб номламаган. Бунинг замирида ҳаёт курашлардан иборат экани, ғалаба-мағлубият, умрнинг ўткинчилиги, фақат яхши ном қолдириш маъноси мужассам. Бу ўйин инсонда ижобий фазилатларни камол топтиришга, ўрни келганда сукут сақлай олиш, мулоҳаза билан иш тутиш, муаммоларни ҳал этишга ёрдам бериши билан аҳамиятлидир. Хусусан, бағрикенглик, жўмардлик хислатларини сингдиришга хизмат қилади бу ўйин.

«Қобуснома»да шундай дейилади: «...шатранж ўйнамоқда адаб улдурки, сен биринчи бўлиб муҳрага қўл урмағайсан, то ҳарифинг аввал на қилмоқ тиласа шундоқ қилсун».

Насиба АБДУЛЛАЕВА

Qadriyat

Қизнинг ўйи — қизғалдоқ...

Тоғликларда ибратли анъана бор. Оилада қиз фарзанд туғилса, унга ёшлигидан сеп йиға бошлайдилар. Қизнинг ўйи — қизғалдоқ, бировникига борганда ҳеч нарсага зорикмасин дейишади-да.

Сеп деганда нималарни кўз олдингизга келтиряпсиз?

Уни халқимизнинг асрлар оша қадрлаб келинган қадриятлари асосида гилам, олача, деворни безайдиган кашталар, ҳайвон терисидан тайёрланган

пўстак, супра, келинлик, куёвлик либослари янада зийнатлайди. Вояга етиб, турмуш қуриш арафасида турган қизга шунчалар эҳтиром кўрсатиладики, бўлажак оила албатта бахтли бўлишини тасаввур қиласан киши.

Дарҳақиқат, мустақиллик йилларида қадриятларимиз қайта тикланди, қадр топди. Халқимизнинг узоқ тарихга эга маданий меросини ардоқлаш, уни тарғиб қилиш йўлида ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

— Бахтли ҳаётимизнинг пойдевори бўлган қадриятларимизни асраб-авайлаш ҳар биримизнинг шарафли бурчимиздир, — дейди жиззахлик Нурафшон ая. — Қизларимизнинг сепида энг сўнгги урфдаги кийим-кечаклар, ким-

матбаҳо идиш-товоқларгина эмас, турмушида асқотадиган, бобо-бувиларимиздан қолган қадимий урф-одатларимизга мос уй-рўзғор буюмларининг бўлиши муҳим.

Грузинлар қизларнинг сепига албатта Шота Руставелининг «Йўлбарс терисини ёпинган паҳлавон» асарини кўшиб берар экан. Бизда ота-оналар қизларининг сепига ана шундай ибратли китоблардан қўшса, нур устига нур. Баъзида сеп йиғиши кимўзарга қилишаётганининг гувоҳи бўласиз. Бугунги кунда сон-саноксиз қутиларда, ҳашамдор қилиб тайёрланаётган сепнинг ичиде, инсон маънавий камолотига хизмат қиладиган, ҳаёт йўлини ёритувчи китоблар — Юсуф Хос Ҳожибнинг «Қутад-

ғу билиг», Аҳмад Яссавийнинг «Ҳикматлар», Алишер Навоийнинг «Маҳбубулқулуб», Абдулла Қодирийнинг «Ўткан кунлар», «Меҳробдан чаён», Абдулла Авлонийнинг «Туркий гулистон ёхуд ахлоқ» асарларини кўшиб беришни одат қилсак, арзийди.

Табиий, экологик тоза маҳсулотлардан тайёрланган буюмлар нафақат ўзимизнинг саломатлигимизга, балки фарзандларимизнинг соғлиғига ҳам ижобий таъсир кўрсатади. Бугун бозорларимиздаги табиий хомашёдан ишланган замонавий уй-рўзғор буюмларини кўриб, кўзингиз қувнайди. Ешларимиз устозшогирд анъанасини давом эттирган ҳолда зардўзлик, тўқувчилик, заргарлик каби ҳунарларни эгалламоқда. Зеро, доно халқимизнинг «Эпли келин — сепли келин» деган ибораси замирида қизларнинг ёшлиқдан касб-ҳунар ўрганиши, илм олиши, келгуси ҳаёт йўлининг ёруғ бўлишига ишора бор.

Пардабой ТОЖИБОЕВ

Аёлнинг донолиги — бебаҳо хазина, бу хазина гўзаллик билан ҳам сийланган бўлса, бу — қайта қудратдир.

Ayyom nafasi

Меҳрнинг мўъжизавий қудрати

Қишнинг совуқ кунлари кетиб, кўламга етиб келганимизни ҳам сезмай қолдик. Баҳор келганини нафақат илиқ кунлару қушлар чуғуридан, балки болажонларнинг шодон қийқиригидан биламиз.

Энди тетапоя бўлган боласини баҳор уфуриб турган ҳовлига қўйиб, ортидан қувонган онага маҳлиё бўламан. Атак-чечак қилаётган дилбандини йиқилмасин деб, изидан жони ҳалак. Она-болани ҳавас билан кузатаман. Сўнгра бозорга йўл оламан. Пештахталардаги мўл-кўл ноз-неъматларни кўриб, кўнглингиз тоғдек кўтарилади. Сархил меваларни Наврўзгача зиёнзаҳмат етказмай сақлаган ҳамюртларга тасанно дейсан.

— Узумингиз нордон эмасми, онамга олмоқчиман, — дейди соч-соқоли оқарган киши.

— Нонингизнинг юмшоғидан беринг, онамнинг тишлари ўтмайди, — дейди сотувчига ялиниб бир аёл.

Болам, дейди халқимиз, онам, дейди халқимиз.

Онасини ногиронлар аравачасига ўтқизиб, бозор айланиб юрган йигитни кузатаман. Улар кўкатлар сотиладиган пештахта олдида тўхтади. Йигит пакетга солинган ялпизни онасига узатди. Аёл қалтироқ қўллари билан ялпизни ҳидлади, сўнгра кўзларига суртди. Йигит меҳр билан онасининг рўмоли, сочларини тўғрилаб қўйди. Байрам арафаси, кўк-лам нафаси...

Бозордан рўзгорга керакли нарсаларни харид қилиб уйга келдим. Бир танишимнинг ўғли оққон касалига йўлиқиб анчадан

бери шифохонада даволанди. Шифокорлар энди даволаниш беҳуда эканини айтиб, уйга жавоб берибди. Хабар олай деб тансиқ таом тайёрладим-да, жўнадим.

Фарзанди қошида гирдикапалак аёл билан ҳолаҳвол сўрашдим. Ўғли бир ҳолатда, кўзлари ичига ботган.

— Шифокорлар ҳам роса қарашди, раҳмат, омон бўлишин. Лекин улар худо эмас-ку, тўғрими, опа? Кўнглим сезиб турипти, худо хоҳласа, болам яхши бўлиб кетади. Кўзгуга боқиб билдим, анчадан бери ўзимга қарамабман, бугун яхши ният билан сочимни бўядим, қошларимни териб, ўзимга оро бердим. Нима денг, тушимда Давронжоним оқ тулпор миниб юрибди.

— Яхши ният яхшилик чақиради, иншооллох, айтганингиз келсин, — дедим унинг гапларини қувватлаб.

Ўғлининг яшаб кетишига тўла умид боғлаган бу ҳазрати аёлнинг пойига гуллар тўшагим келди. Нозиккина елкаси билан шунча ғам-андўхни кўтарган, яхши кунларга етишни орзу қилаётган онага қойил қолмай илож йўқ-да, азизлар.

Ун икки нафар фарзандини оқ ювиб, оқ тараб катта қилган фарғоналик кўшнимиз Раҳима ая Ўриновани саволга тутаман.

— Ая, фарзандларин-

гизни урмай, қарғамай катта қилгансиз. Шунча боладан орттириб, қўша-қўша машиналарингиз бўларди, қишлоқнинг энг тўқис оилаларидан бири эдингиз. Бунга қандай эришгансиз? Иккита-учта боланинг хархашасига чидолмаймиз.

— Бунинг сири кўнгли кенглигида. Фарзанд тарбияси кўнгли кенгликни талаб қилади.

Оддийгина қишлоқ аёлининг — оддийгина фалсафаси бу.

Онамиз илҳақ бўлиб, кўнгироқ қилса, кўрслик билан «Ҳозир ўзим кўнгироқ қиламан» деймиз. «Нега ҳадеб илҳақ бўлаверасиз, нима мен ёш боламанми?!» деб силталаймиз. Онамиз биз учун яшаётганини, ҳаёт деб аталмиш неъмат уларга биз билан тотли эканини англаб етмаймиз.

Аёл кудамнинг сўнги кунлари... Бояқишнинг юзидан тириклик нурлари сўниб бормоқда.

— Тўйни ўтқазиб бўлиб, қишлоққа олиб кетиб ўзим қарайман, — дейди онаси. Она қишлоққа олиб кетса, қизи албатта тузалади, қишлоққа олиб кетса ажал яқинлашмайди, она қалқон бўлади, умид қилади, Яратганга кеча-кундуз нола қилади. Хуллас, қишлоққа олиб кетса, қизи яхши бўлади.

Эшитганмисиз, тепаликка қўйилган трактор тўсатдан пастликка қараб, ўйнаб ўтирган боланинг устига юриб кела бошлайди. Буни кўрган онаси гавдаси билан тракторни тўхтатиб қолади. Бу улкан темирни тўхтата олган куч қандай куч экан-а?

— Болам оғриси уч-тўрт кунлаб овқат ҳам емайман, ухламайман ҳам, кўз тегмасин, ҳозир у яхши, — дейди қўшни келин. Фарзанди инқиллаб турса қандоқ қилиб овқат есин, жигаргўшасининг жони оғриси она қандоқ ором олсин.

Халқ артисти Муяссар Раззоқованинг сўзларига кулоқ тутинг.

— Тўнғичим Жавлонбек муддатидан олдин туғилди. Йигирма кун кўзини очмади. Боламининг соғлиғи учун ҳамма нарсадан воз кечдим, ишимни ташладим, ойлаб шифохонада ётдим. Шундай кунларда ўғлимни бағримга босиб, Яратганга илтижо қилиб, алла айтардим:

Бу нима жабр, худойим, алла-ё алла, Майли қилайин сабр, алла-ё алла.

Қоронғи дилимни ёритгин, болам, алла, Кўз ёшларимни аритгин, болам, алла.

Ўғлимнинг соғлиғи яхши бўлиш-бўлмаслиғини айтолмаган шифокорларнинг гаплари бир бўлди-ю, боламининг аллаларимдан қувват олиб тузалгани бир бўлди.

Мен она қалбим билан ишонаманки, Жавлонбекни ҳаётга қайтарган аввало Аллох, қолаверса, она алласи бўлди.

Чивиндай жонини фарзандларига тақсимлаган, кўёш тафтидан ҳам иссиқроқ меҳри билан болаларини иситган, гўдаққинасини киприклари билан силаб улғайтирган онажонлар, бахтимизга доимо соғ-омон бўлинг!

Насиба АБДУЛЛАЕВА

“Kamolot” hududi

“Камолот” ЁИХ Урганч тумани кенгаши, Хотин-қизлар кўмитаси, Маънавият тарғибот маркази ҳамда “Маҳалла” хайрия жамоат фонднинг туман бўлимлари ҳамкорлигида Урганч sanoat kasb-xunar kollezhida «Эрта никоҳнинг салбий оқибатлари» мавзуга бағишланган давра суҳбати ўтказилди.

Ораста қизлар билан суҳбат

Тадбирда коллеждаги “Ораста қизлар” тўғараги аъзолари, тиббиёт ходимлари, ҳуқуқшунослар, психологлар қатнашди. Тадбир давомида эрта турмушнинг жамиятимиз фаровонлигига, оилалар барқарорлигига ҳамда соғлом фарзандларни дунёга келтиришдаги салбий таъсирлари ҳақида мулоҳазалар билдирилди. Президентимизнинг “Юксак маънавият — енгилмас куч” асаридан келиб чиқувчи мавзуга доир муҳим гоёлар ҳам тушунтирилди. Уқувчи-ёшлар мутахассислардан ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олди.

Тарғибот тадбирлари тумандаги барча ўрта махсус, касб-хунар таълим муассасаларида ўтказилмоқда.

Артур ИСОҚОВ,
“Камолот” ЁИХ Урганч тумани кенгаши раиси

НАЗОКАТ ВА ШИЖОАТ ЭГАЛАРИ

Пойтахтимизда халқаро хотин-қизлар кунига бағишлаб «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия фонди кубоги учун аънавий «Нафосат олами» IV спорт фестивали бўлиб ўтди.

Унда 1999–2008 йилларда туғилган уч юз нафардан зиёд ўғил-қиз синхрон сузиш, сузиш, сува сакраш, бадий ва спорт гимнастикаси, спорт рақси бўйича жозибали чиқишлари билан томошабинларни ҳайратга солди.

Мусобақанинг очилиш маросимида сўзга чиққан Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси раиси Элмира Боситхонова ва бошқалар мамлакатимизда соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш, уларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, иқтидор ва қобилиятларини тўла намоён этиши учун шароитлар яратиш, болалар спортини оммалаштириш борасида олиб борилаётган эзгу ишлар хусусида тўхталиб ўтди.

Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси ва қатор ташкилотлар ҳамкорлигида ўтказилган мазкур мусобақа чин маънода на-

фосат беллашувига айланди.

«Нафосат олами» спорт фестивалини ўтказишдан кўзланган асосий мақсад спортчи қизлар ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, уларни жисмонан бақувват, баркамол ва соғлом бўлишига, чиниқишига ҳамда ўқувчиларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказишига ҳисса қўшишдан иборатдир. Ушбу фестиваль ёш иқтидор эгаларини қизгин беллашувларга қорлаш баробарида, улар ўртасида ўзаро дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашда муносиб хизмат қилаётир.

Мусобақанинг ҳар бир йўналишидаги баҳслар қизгин ва мurosасиз руҳда ўтди. Якунда энг кучлилар аниқланди. Барча голиб ва совриндорлар ташкилотчилар томонидан диплом ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

Чаман АРОМОВА,
ЎЗМУ талабаси

Онамга аталган совға

Ўшанда юқори синфда ўқирдим. Мактабимизда тўқувчилик тўғараги очилди. Унга Раъно муаллима раҳбарлик қиладиган бўлди. Синф раҳбаримиз биз, қизларни тўгаракка аъзо бўлиб, хунар ўрганишга даъват қилди. Синфимиздаги кўпчилик қизлар дарсдан сўнг катта иштиёқ билан бу хунарни ўргана бошлади.

Раъно опа дарсда «ким нима тўқишни хоҳлайди?» дея бизнинг хоҳишимиздан келиб чиқиб у-бу тўқишни ўргатарди. Катта қизларнинг ишларини бизга кўрсатганда инсоннинг қўли гул эканини ҳис қилардик, тўқувчиликнинг сеҳрли олами бизни ўзига тортарди.

— Мана, қиш фасли ҳам тугаб, баҳорнинг илк кунини қарши олдик. Яқинда қандай байрамни нишонлаймиз? — дея мулоим жилмайди Раъно опа.

— 8 март — Онажонлар байрами! — дедик қизлар жўр бўлиб.

— Қани, айтинглари-чи, сизлар онангизга қандай совға тайёрлапсиз? — меҳр билан сўради муаллима.

Нафиса рўмол билан табриклашини шоша-пиша гапира кетди. Шақилдоқ Фарида атиргул, яна

кимдир китоб совға қилишини мақтаниб сўзлади.

Мактабдан қайтаётиб, йўлда нима совға қилсам, онам кўпроқ хурсанд бўлишини кўп ўйладим. Хаёлимга келган фикрдан ўзим севиниб кетдим. Дадамдан тўқув ипларидан кўпроқ олиб беришини илтимос қилдим. Иплар бир зумда муҳайё бўлди.

Шу куннинг ўзида нимча тўқишни бошлаб юбордим. Ёқаси ва чўнтаги атрофига майда гулчалар солишни ҳам ўйладим. Ҳар кун дарслар ва уй юмушларидан бўшагач, онамга кўрсатмай, тўқишда давом этдим.

Байрамга икки кун қолганда нимча тайёр бўлди. Уни кўздан панароқ жойга бекитиб қўйдим.

Ва ниҳоят, бугун байрам. Дадам билан харид учун бозорга тушиб келдик. Онам ўчоқ бошида

қуймаланиб юрибди. Ёнига бориб: «Қарашиб юборайми?» дедим. «Ошни дамлаб қўйдим» деди у. Олов тафтидан унинг оппоқ, чиройли юзлари қизариб кетибди. Лекин шу ҳам унга ярашиб турарди.

Кечки пайт — ҳамма йиғилганда совғани бераман деб ўйлагандим. Йўқ, сабрим чидамай, тўғриси, меҳрим товланиб, ўзим тўқиган нимчани онамга кийдириб қўйдим. Сўнг қаттиқ кучоқладим. Ох, онамнинг бағри шунчалар иссиқки, эриб кетдим гўё. Кейин, юзларидан ўпиб қўйдим. Онам бугун жуда чиройли бўлиб кетди.

— Ўзинг тўқидингми? — деди кўзлари қувончдан порлаб. — Ўзимнинг меҳрибоним, ғамхўрим...

Орадан йиллар ўтди. Онамнинг уйига меҳмон бўлиб бораман. У дийдорлашини интиқ кутади. Бугун яна 8 март байрами. Онамин табриклагани боряпман. Ана, дарвоза олдида йўлимга интизор бўлиб кутиб турибди. Эғнида ўша нимча. Оҳори тўқилиб кетган бўлса-да, уни сира ташламайди.

Майсара НАЗАРОВА

Буюк кишилар ортида буюк оналар ёки фидойи рафиқалар турган бўлади. Шундай экан, дунёда буюк аёллар соқ-саноксиз.

Taassurot

«УЛ САНАМКИМ»...

ёхуд масВуриў санъатга аёл сиймоси

Таниқли мусаввирларнинг асарларини томоша қиларканман, улардаги ёрқин ранглар, қиёфалар, бўёқларга муҳрланган ҳаракатлар эътиборимни тортади. Ўзбекистон халқ рассоми Раҳим Аҳмедовнинг «Она хаёли» портрети. Бизнинг тасаввуримиздаги меҳр-муҳаббат, эзгулик тимсолига айланган бу аёлнинг нигоҳи вужудимизга тиниқлик беради, туйғуларимизни уйғотади. Унда барча меҳрибон оналарнинг нигоҳларига ўхшаш меҳр, сеҳр бор.

Таниқли рангтавсирчи Тешабой Пирматовнинг «Гилам тўқувчи аёл», «Далада», «Этюд», «Анорлар», «Хунарманд аёл», «Чошгоҳ», «Дарё бўйида», «Аёл», «Сумалак», «Бойсун», «Нозиклик», «Оила», «Уйғунлик», «Хордиқ», «Она», «Ёшлик», «Маккажўхори етиштирувчилар» каби қатор асарларини кузатарканман, хотин-қизлар билан боғлиқ суратлар орқали ўзимни гўё қишлоғимда, кадрдонларим даврасида ўтиргандек ҳис қилдим. Негаки, бу лаҳзалар ана шундай реал ҳаётдан олинган.

Ёки таниқли мусаввир Ортикали Қозоқовнинг «Ёмғир-

Мумтоз шайхнинг «Ул санамким сўв ёқсинда паритёк йлтирир, Ҳолати нозиклигинин сўв била ютса бўлир» деган мисралари шеъринидаги аёл гўзаллигининг муносиб ташбеҳи десак, муболага бўлмайди. Дунё яралибдики, инсоният ҳаётга, гўзалликка шайго. Шу сабабли қадимий тош битикларда ҳам, энг аввало, ана шу гўзаллик рамзларини кўраимиз. Бунда аёл ҳар қоиладан латофат тимсоли сифатида ифодаланганининг шохиди бўламиз. Аслида биз аёл деганда гўзалликни, гўзаллик деганда аёлни тўқинмоғимизнинг босси ҳам шу эмасмикан?!

дан сўнг» деб номланган асарда дилбар қизнинг назокати бўёқларда жонлантирилган. Ёмғирдан сўнг табиатда ҳосил бўлган камалак оғушида арғимчоқ учаётган қиз образи. Унинг кўзлари юмилган. У борлиқ тароватини бор вужуди, нозик кўнгли билан ҳис этмоқда. Тенгсиз латофатни пушти ранглар чулғаб олган. Картина шу қадар жонлики, у қиз беихтиёр сизнинг ҳам суҳбатдошингизга айланиб қолади. Аммо унинг машғулотига ҳалақит берингиз келмайди. Камалакни кўп бор томоша қилган бўлсам-да, унинг бағрида қизлар шунчалар гўзал кўринишини тасаввур этмаган эканман.

Тешабой Пирматовнинг яна бир картинасида гўдагини бағрига босиб алла айтаётган аёл моҳирона тасвирланган. У шу қадар тиниқ рангларда чизилганки, онанинг боласига айтаётган алласини сиз ҳам эшитасиз, меҳрли нигоҳларидан, чехрасидан алла оҳангини, тафтини илғайсиз. Шу аснода болаликнинг ёруғ хотиралари олисларга олиб кетиб қолади.

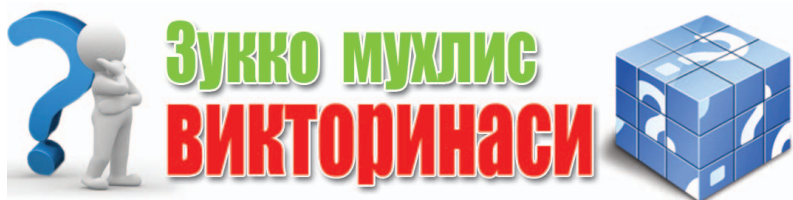
Мана бу эса анорзордаги қизлар сурати. Уларнинг чехрасида қандайдир маҳзунлик бор. Хаёллари паришон. Шохлардаги анорлар ҳам маънос тортиб

тургандек. Рассом яна бир асарда сумалак сайлидаги аёллар образини гавдалантиради. Нигоҳим суратда, хаёлларим эса мени беихтиёр кенгликларга, табиат кўйнига бошлаб кетади. Шўх-шодон қиз-жувонларнинг кўлидан сумалак егандек бўламан. Ёхуд гилам тўқитган қизларнинг тасвири. Улар синфдош дугоналаримга ўхшайди: қошу кўзлари қопқора, истараси иссиқ ўзбек қизлари.

Томоша қилган барча картиналарда аёллар сиймоси ва табиат уйғунлигидаги қалб кенгликларидан сайр этгандек бўлдим. Қизиқ, бир қараганда улар оддий лавҳалар. Аммо диққат билан назар солганда, ўзимизга таниш, аниқ воқеликни кўраимиз, қайта-қайта тикилганда, яна, яна маънолар чиқаверади.

Мўйқалам соҳиблари ҳаёт лаҳзаларидан ажиб бир кўшиқ излайди, бизга ҳам улар ҳақида сўзлаб бермоқчи бўлади. Назаримда, суратларда тасвирланган ҳар бир аёл сиймосининг ўзи катта бир асар. Улар кўнглига яқинлиги билан бир-биридан қолишмайди. Улар орқали инсоннинг қалб ҳарорати, тафаккур кудрати ифодаланади.

Майсара НАЗАРОВА

Унинг номи бутун дунёга машҳур. Хусусан, Испания, Италия, Германия, Венгрия, АҚШ, Туркия, Франция каби давлатларда ижодий сафарларда бўлиб, ўзбек миллий қўшиқлари, шунингдек, жаҳон мумтоз операларидан ариялар ижро этиб, олқишларга сазовор бўлган.

Ўзбекистон халқ артисти, Италия, Венгрия, Латвия сингари мамлакат сахналарида бўлиб ўтган кўп халқаро танловлар ғолиби.

Айтинг-чи, бу улў санъаткор ким?

Ўтган сондаги саволнинг жавоби: **Фуркат.**

Қорақўл туманидан Шохинур Умиров тўғри жавоб йўллади.

Жавобингизни **10 март** соат **16:00**га қадар **233-79-69, 233-95-97** рақамлари орқали билдиришингиз мумкин. Тўғри жавоб йўллаган мухлислар номи газетамизда эълон қилинади. Саволларга энг кўп тўғри жавоб топган муштарийлар йил якунида қимматбахо совғалар билан тақдирланади.

Мумтоз адабиёт дурдоналари

Нозик хикояси

— Бир кун эрталаб биз ҳаммомдан келар эдик, — деб хикоя бошлади Нозик, — бизга йўл усидан бир йигит ҳамроҳ бўлди...

— Эски дард, — деди аллаким, қизлар пиқиллашиб юбордилар.

— Эски гап бўлса, кишини эшиткали қўймайсанларми?.. Мен Гулшан опамага сўзлаб бермакчиман, сенлар эшитмасанлар, ухлаларинг ё бўлмаса, сўзни қовиштирларинг!

— Сўзлай бер, биз тинч ётамиз, — деди Тўхфа, — Наврўз, Кумри, Ҳамроҳ, жим ёт-да, ахир!

— Шундай, Гулшан опа, йўлдан бизга бир йигит ҳамроҳ бўлди. Ўзи қандай йигит деб сўра: сурма кўйгандек оху кўзи бор, қизил олмадек таранг юзи бор, энди чиқиб келган кўк майса мўйлаби, Розия хонимниқидан ҳам нафисроқ қалам қоши... Устига кийган беқасам тўни ўзига шундай ярашқанки, биз қизлар ихтиёрсиз унга қарашдик; а, шундайми, Тўхфа?

Тўхфа тасдиқ қилди, Гулшандан уйғоқлик жавобини олиб, Нозик давом этди:

— Ёш, уятчан йигитка ўхшайди. Йигирма чоғлиқ қизнинг ўзига тикилганидан уялиб, ерга қаради... Бизни ҳаммомга олиб борғучи Насиба хола билан Ҳанифа доя эдилар. Улар бизни йигитка айланишқан ҳолда кўриб, тез юришқа қистадилар. Биз йигитка қарай-қарай ночор

қадам босар эдик. Йигитча бўлса биздан қолишмай бирга келар эди. Биз ўрда дарбозасига етаёзган эдик, мен қайрилиб орқамга қарадим. Ёш йигит ҳамон ўн қадам нарида келар эди... Шайтон васваса қилиб кўнглимга бир гап келди. Секин-секин сурилиб, қизлардан кейин қола бордим. Ёнг орқага чиқғач, бошимдаги рўймолни олиб паранжи ичидан ерга ташлаб юбордим... Дарбозага яқинлашқан эдик, дарбозани очиб дарбозабонлар четлашдилар. Рўймолим ерга тушдими, йўқми — билмас эдим, лекин дарбозадан ташқарида тушиб қолишини тилар эдим... иш кутканча чиқмади, деб афсус қилдим, чунки дарбозадан ўн адим ичқари кирган эдик, дарбоза ёпилмасдан яна орқамга қайрилдим. Ўзимдан беш қадам нарида тушқан рўймолимни бояғи йигит энгашиб ердан олар эди. Мен бурилиб йўлимга кета бердим...

— Опа, рўймолингиз тушти! Юрагим орзиқиб тўхтадим. Йигитча рўймолимни келтирди, тусида бироз кулимсиш бор эди.

— Сизникидир? — деб сўради.

— Меники, — деб кўлидан олдим, раҳмат айтиш ҳам эсимдан чиққан. Дўндик йигит бошқа сўз айтмади. Рўймолни менга бериб ўрданинг улў дарбозасига қараб кетди. Мен бўшашганча қизлар орқасидан ҳарамга судралдим...

(Абдулла Қодирининг «Меҳробдан чаён» романидан)

Tabassum

«Мухлис» сабаби

Мухлислар бир куни Саид Аҳмаддан сўрайди:

— Устоз, айтинг-чи, нима учун учрашув-сафарларга кўпинча ёзувчи Уткир Ҳошимов билан бирга борасиз?

— Бунинг муҳим сабаби бор, албатта. Аммо айтмайман.

— Илтимос, айта қолинг.

— Ҳай майли, кўймадинлар-қўймадинлар-да, учрашувларга борганимда Уткирнинг атрофини дарров кампирлар ўраб олади. Ёш-ёш қизлар ўзимга қолади. Тушундинларми?

(«Дўрмон хангомалари»дан)

Тафаккур ҷиммонидан бир қатра

Оналарнинг оёғи остидадур
Равзаи жаннату жинон боғи.
Равза боғи висолин истар эсанг,
Бўл онанинг оёғи туфроғи.

Алишер Навоий

МУАССИС

«КАМОЛОТ» ЁШЛАР ИЖТИМОЙ
ҲАРАКАТИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Газета Ўзбекистон
Республикаси
Матбуот ва ахборот
агентлигида 2007
йил 19 апрелда
№ 0242 рақам билан
рўйхатдан ўтган.

ISSN 2010-6998

9 772010 699000

БОШ МУҲАРРИР

Каримов
Фахриддин Турдалиевич

Тахрир хайъати

Баҳодир Фаниев, Меҳриддин Шуқуров
(бош муҳаррир ўринбосари —
«Turkiston»), Элмурод Нишоннов (масъул
котиб — «Turkiston»), Ирина Кочергина
(бош муҳаррир ўринбосари —
«Молодёжь Узбекистана»), Елена
Калинина (масъул котиб — «Молодёжь
Узбекистана»), Рустам Қосимов

Навбатчи
муҳаррир

Вафоев
Жавлон
Эркинович

Саҳифаловчи

Рўзиев
Зафар
Хусанович

Газета таҳририят компьютер
марказида терилди ва
саҳифаланди.

Таҳририят манзили: 100029, Тошкент,

Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар:

(371) 233-95-97. (371) 233-79-69

e-mail: info@turkiston.uz

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмаҳонасида, А-3 форматда
чоп этилди. Ҳажми — 2 босма табак.
Корхона манзили: «Буёк Турон» кўчаси, 41.

Индекслар: 203, 3203

Баҳоиси келишилган нарҳда.

Буюртма Г-356.

Адади — 11606

Босилган топшириш вақти — 21.00

Тошхиралди — 22.45

ЎЗА якуни — 21.05

Офсет усулида босилган.

1 2 3 4 5